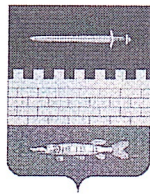

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЧЕБОКСАРСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
ул. Чапаева, 3 б, с. Чув.Чебоксарка
Новошешминский район, 423192

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЧАБАКСАР
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**
Чапай урамы, 3 б,
Чабаксар авылы, Яңа Чишмә районы, 423192

тел.: (8-84348) 37-5-84, факс: (8-84348) 37-5-84, Cheb.Nsm@tatar.ru

КАРАР

КАРАР

2024 елның 28 маендагы

№11

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл
жирлегендә жирләү һәм күмү эше турында

1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы федераль законнар нигезендә "Күмү һәм күмү эше турында", 2003 елның 6 октябрәндәге «Жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясендә, «Үлгәннәрне күмү буенча хезмәтләр күрсәтүгә гражданның хокуклары гарантияләре турында» 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Россия Федерациясе Президенты Указы, «Федераль законны гамәлгә ашыру чаралары турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 18.05.2007 № 196 карары белән «Күмү һәм күмү эше турында» Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге Уставы, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге башкарма комитеты карар итте:

1. Расларга:

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлегендә №1 нче кушымта нигезендә жирләү һәм күмү эше турында нигезләмә;

№2 нче һәм №3 нче кушымта нигезендә, жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына карата таләпләр.

2. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жирләү эшен оештыру турындагы нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге Башкарма комитеты 12.12.2016 № 19 карары үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» нда бастырып чыгарырга: <https://pravo.tatarstan.ru> һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында: «<https://novosheshminsk.tatarstan.ru>».

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Башкарма комитет житекчесе
Чабаксар авыл жирлеге
Яңа Чишмә муниципаль районы
Татарстан Республикасы

М.Д.Гурьянова

Чабаксар авыл жирлеге башкарма
комитеты карарына 1 нче кушымта
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә
муниципаль районы
2024 елның 28 маеннан №11

Нигезләмә Чабаксар авыл жирлегендә жирләү һәм күмү эше турында Татарстан
Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы

1.1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлегендә (алга таба - Нигезләмә) күмү һәм күмү эше турындагы нигезләмә “Жирләү һәм күмү эше турында” 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы (алга таба - 8-ФЗ номерлы Федераль закон), “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы федераль законнар, “Үлгән жирләү буенча хезмәт күрсәтүләр гарантияләре турында” 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Россия Федерациясе Президенты Указы, “Жирләү һәм күмү эше турында” Федераль законны гамәлгә ашыру чаралары турында” Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2007 елның 18 маендагы 196 номерлы карары, Яңа Чишмә муниципаль районының рекле авыл жирлеге һәм Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә жирләү тәртибен җайга сала.

1.2. Әлеге Нигезләмә максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

якын туганнар - турыдан-туры өскә таба һәм аска таба сузылган линия буенча туганнар (ата-аналар һәм балалар, бабайлар, әбиләр һәм оныклар), шулай ук тулысынча һәм тулы булмаган (өтиләре яисә әниләре уртак булган) абый-әнеләр һәм апа-сеңелләр, уллыкка алынган, уллыкка алуучылар;

дин зираты - үлгән яисә үлгән кешеләрне (алга таба - үлгән) жирләү өчен билгеләнгән зират (жәмәгать зираты участогы), тиешле дини йолаларны үтәп, бер конфессиягә караган зират (каберлек);

жәмәгать зиратының хәрби участогы - үлгән хәрби хезмәткәрләрне һәм аларга тиңләштерелгән категориядәге гражданны күмү өчен билгеләнгән жәмәгать зираты участогы;

жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге - жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт күрсәтә торган хезмәтләр исемлеге, жирләү вакытында дәүләт гарантияләрен тәмин итү максатларында түләүсез нигездә күрсәтелә;

күмү зонасы - зиратның һәм (яисә) крематориянең күмү гамәлгә ашырыла торган функциональ-территориаль зонасы;

катафаль ташулар - мәет калдыкларын яки үлгән, жирләнгән продукцияне һәм күмүдә катнашучыларны катафаль транспортта йөртү;

зират - үлгәннәрнең мәетләрен һәм мәетләрен күмү өчен билгеләнгән жирләү объекты;

буш күмүләр өчен ябык зират - яңа урыннар булдыру өчен тулысынча файдаланылган зират;

зират чоры - аның ахырында күмелгән гәүдәне минеральләштерү тәмамлана һәм тугандаш кабергә икенче күмү рөхсәт ителә торган вакыт;

колумбарий - бина, аның өлеше яисә көл яисә көл белән чүп савытлары күмү өчен билгеләнгән корылма;

кремация - үлгән кешенең калдыкларын утка тапшыру;

күмү урыны - үлгәннәрнең мәетләрен яисә мәетләрен күмү өчен билгеләнгән күмү объекты пространствоһының бер өлеше;

жирлөү урыны - һәлак булганнарның мәетләрен күмү буенча йола гамәлләрен үткәрү өчен билгеләнгән, эхлак, санитария һәм экология таләпләре нигезендә махсус оештырылган мәет, көл һәм көл салынган чүп савытлары пространствосының бер өлеше;
минерализация - жирләнгән жисемнең аерым химик элементларга һәм гади химик кушылмаларга таркалу процессы;

кабер - колумбарийдан башка жирдә жирлөү өчен кишәрлектә, склепта, башка ритуаль корылмада урнашкан һәм үлгән кешенең мәетен табутта яки аннан башка күмү өчен билгеләнгән урын яисә көлле урна;

кабер коймасы - кабер участогы периметры буенча урнаштырыла торган линия корылмасы;

намогик корылма - үлгәннәрнең истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән һәм күмү урынында урнаштырыла торган мемориаль мәгълүматны үз эченә алган архитектура-скульптур корылма (кабер ташлары);

жәмәгать зираты - үлгән кешеләрне күмү өчен, аларның ихтыяр белдерүләрен исәпкә алып яки күмү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт карары буенча урыннар каралган зират;

жирлөү билгеләнешендәге объект - шәһәр төзелеше яки архитектура комплексы, яки халыкка ритуаль хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән объект, территория яисә участок (зират, крематорий, колумбарий һ.б.);

ялгыз күмү урыны - үлгән кешене, шул исәптән шәхесе эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән кешене күмү өчен бирелә торган жирлөү билгеләнешендәге объект территориясендәге участок;

күмү - Россия Федерациясенең норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә, жирне, утны яисә суны бирү юлы белән, горөф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә үлгән гәүдәне, калдыкларны, көлне күмү буенча йола гамәлләре;

жирлөү - үлгән туганнарын элек күмгән урында үлгән кешене билгеләнгән тәртиптә бирелгән урында жирлөү;

туганнар - туганлыкта торучы якин туганнардан тыш, барлык башка затлар;

туганлык урыны - үлгән кешенең туганы (һәм) элек күмелгән күмү объекты территориясендә кишәрлек;

санитар-яклау зонасы - киңлеге Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары белән билгеләнә торган зират һәм (яисә) крематория һәм торак (селитеб) яисә сәнәгать төзелеше арасында функциональ-территориаль зона;

жирлөү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт - жирле үзидарә органы тарафыннан оештырыла торган, жирлөү буенча хезмәт күрсәтүләренә гарантияләнгән исемлеген түләүсез нигездә күрсәтә торган оешма;

күмү турында таныклык - күмү турында белешмәләр булган һәм күмү урыны өчен жаваплы зат булган һәм аны алга таба күмү урынын файдалану хокукын раслый торган документ;

эксгумация - суд-медицина яки криминалистик экспертиза өчен жирлөү урыныннан үлгән кешенең мәетен алу яки күчереп күмү өчен.

2. Мәет күмү гарантияләре

2.1. Үлгән кешене күмү бурычын үз өстенә алган үлгән затның яисә вафат булган затның якин туганнарына, башка туганнарына, законлы вәкиленә, никахны күмү буенча хезмәтләр исемлегенең түбәндәге бушлай нигезендә күрсәтү гарантияләне:

- 1) күмү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү;
- 2) күмү өчен кирәкле табутны һәм башка предметларны бирү һәм китерү;
- 3) үлгән кешенең гәүдәсен (калдыкларын) зиратта (крематорийда) йөртү;
- 4) күмү (урнаны алга таба көл белән бирү белән кремация).

2.2. Ир яисә хатын, якин туганнары, башка туганнары йә үлгән законлы вәкил

булмаганда яисә алар күмү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаганда, шулай ук, үлгән кешеләрнең шәхесе ачыкланмаган очракта, күмү буенча хезмәтләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) күмү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү;
- 2) тән нурланышы;
- 3) табут бирү;
- 4) үлгән кешене зиратта (крематорийда) йөрткәндә;
- 5) күмү.

Иортта, урамда яисә башка урында вафат булучыны, шәхесенең эчке эшләр органнары билгеләгәннән соң, күмү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, үлем сәбәбе билгеләнгәннән соң өч тәүлек эчендә утыртыла.

Шәхес Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгән кешеләрне күмү күрсәтелгән органнарның мондый очракларда билгеле бер жәмәгать зиратлары участкаларында жиргә бирү юлы белән жирләү мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Мәет үлгән кешене жирләү йөкләмәсен үз өстенә алган затлар акчалары исәбеннән башкарылган очракта, күрсәтелгән затларга жирләү буенча хезмәт күрсәтүләрнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр күләмендәге социаль пособие түләнә.

2.4. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр бәясе, Россия Федерациясенең Татарстан Республикасы буенча пенсия һәм социаль иминият фонды бүлгә, Татарстан Республикасының Тарифлар буенча Дәүләт комитеты белән килештереп, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2.5 Мәет жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеге сыйфаты Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының карары белән расланган жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына таләпләргә туры килергә тиеш.

3. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлегә территориясендә жирләү эшен оештыру

3.1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлегендә жирләү эшен оештыру Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлегә башкарма комитеты (алга таба - вәкаләтле орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Шул ук вакытта жирләү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле органга Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлегә башкарма комитетының структур бүлекчәсе вәкаләтләренең бер өлешенә (аерым вәкаләтләргә) бирү рөхсәт ителә.

3.2. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлегә территориясендә (алга таба - авыл жирлегә) бушлай жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеген күмү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт башкара (алга таба - махсуслаштырылган хезмәт).

3.3. Вәкаләтле орган һәм махсуслаштырылган хезмәт үз эшчәнлекләрендә Россия Федерациясе законнарына, Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлегенең муниципаль хокукый актларына һәм күмү һәм күмү эше өлкәсендәге башка норматив хокукый актларга таяна.

3.4. Авыл жирлегә территориясендә махсуслаштырылган хезмәт эшчәнлеген

оештыру әлеге Нигезләмә һәм җирләү эше өлкәсендә башка норматив хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.5. Җирләү эшен финанс белән тәэмин итү, атап өйткәндә зиратларны карап тоту мәсьәләсе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, шулай ук Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

3.6. файдаланыла торган мөлкәтне биләү, аннан файдалану һәм аның белән эш итү җирләү һәм күмү эшен оештыру өлкәсендә Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә территориясендә ритуаль хезмәт күрсәтүләренә оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту өлкәсендәге вәкаләтләр

4.1. Авыл җирлегенә территориясендә ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту өлкәсендә вәкаләтле орган вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) җирләү өлкәсендә бердәм муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру һәм авыл җирлегенә территориясендә җирләү эше;

2) Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә җирләү һәм күмү мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукий актлар таләпләренә авыл җирлегенә территориясендә үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру;

3) җирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеген түләүсез нигездә махсуслаштырылган хезмәт күрсәтүне тикшереп торуну гамәлгә ашыру, шул исәптән җирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеген нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына таләпләренә үтәүне;

4) Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә республика башкарма хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары белән җирләү һәм күмү өлкәсендә финанс, бюджет, инвестиция, бәя, тариф сәясәте һәм шәһәр төзелеш эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлек;

5) Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминләштерү фондының Татарстан Республикасы буенча бүлегенә, Татарстан Республикасы Дәүләт комитеты белән җенси мөнәсәбәтләр буенча хезмәт күрсәтүләренә гарантияләнгән исемлеген нигезендә түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәт күрсәтүләренә тарифлар буенча билгеләү һәм килештерү;

6) җирләү һәм күмү эше мәсьәләләре буенча муниципаль хокукий актлар эшләү һәм үз компетенциясе чикләрендә кабул итү;

7) мәет җирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеген күрсәтү кысаларында эшләр башкаруга контракт (шартнамәләр) махсуслаштырылган хезмәткә белән төзелгән юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар тарафыннан башкарылуны тикшереп торуну гамәлгә ашыру;

8) авыл җирлегенә территориясендә урнашкан җәмәгать зиратлары территориясендә җитештерелгән барлык күмүләренә исәпкә алуны алып бару, шул исәптән күмүләренә теркәү китабын алып бару юлы белән;

9) күмү зоналарын билгеләү һәм җәмәгать зиратларында күмү (күмү) өчен урыннар бирү;

10) вафат булучыны күмү өчен зиратлар территорияләрендә бушлай бирелә торган җир участогы күләмен билгеләү;

11) авыл җирлегенә территориясендә җәмәгать зиратларын ачу һәм ябу турында карарлар кабул итү;

12) яңа зиратлар төзү, киңәю, күчерү, гамәлдәге җәмәгать зиратларын ябу

чараларын эшлөү һәм гамәлгә ашыру;

13) зиратлардан һәм җирлөү билгеләнешендәге башка объектлардан файдалануны тикшереп торуну гамәлгә ашыру;

14) җирлөү билгеләнешендәге объектларны саклауны оештыру;

15) авыл җирлеге территориясендә җирлөү эшен оештыру торышына еллык мониторинг үткөрү;

16) күмү эше мәсьәләләре буенча попечительләр (күзәтү) советлары төзү (аларны формалаштыру һәм вәкаләтләр тәртибен билгеләү белән);

17) җирлөү һәм күмү эше өлкәсендәге мәсьәләләр буенча гражданның консультациясе һәм килүчеләрне кабул итү;

18) гамәлдәге законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

4.2. Махсулаштырылган хезмәт түләүсез нигездә җирлөү хезмәтләренең гарантияләнгән исемлеген, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә башка вәкаләтләрне күрсәтә.

5. Күмү урыннары

5.1. Җирлөү урыннары булып үлгәннәрнең гәүдәләрен (калдыкларын) күмү өчен зиратлары, үлгәннәрнең мәетен (калдыкларын) күмү өчен җыела торган җир участкаларының этик, санитария һәм экология таләпләре нигезендә бүленгән кишәрлекләре тора шулай ук үлгән кешеләрне күмү өчен билгеләнгән башка биналар һәм корылмалар.

5.2. Мәет җирлөү урыннарын булдыру турындагы карар гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

5.3. Төзелә торган, шулай ук күмүнең гамәлдәге урыннары җимерелергә тиеш түгел һәм, хәрби күмүләрдән тыш, даими су басулар, җир тетрәүләрдән һәм башка стихияле бәла-казалардан соң, даими су басулар, сөргәннәр куркынычы янаган очракта, вәкаләтле орган карары буенча гына күчәрелергә мөмкин.

5.4. Авыл җирлеге территориясендәге иҗтимагый зиратлар ирекле җирлөү өчен ачык, ябык булырга мөмкин.

5.5. Жәмәгать зиратлары территориясендәге күмү урыннары түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- 1) ялгыз килеш;
- 2) туганнар;
- 3) диннәр;
- 4) мактаулы;
- 5) хәрби.

5.6. Авыл җирлегенең иҗтимагый зиратлары территориясендә хәрби каберлекләр (хәрби участкалар), бер дин (дин өйрәнү участкалары) үлгән мәрхүм күмү һәм күмү, шулай ук колумбарийлар өчен аерымланган җир кишәрлекләре (зоналар) каралырга мөмкин.

Зиратның хәрби участкаларында күмү өчен 8-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән гражданның категориясенә вафат булушының булуын раслый торган документлар бирелә.

5.7. Җирлөү зонасы кварталларга һәм участкаларга бүленә.

5.8. Мәрхүмнең гәүдәсе белән табутны күмү өчен каберләр төзөгәндә, кабернең тирәнлеген җирле шартларга бәйлә рәвештә (грунтның характерын һәм грунт суларын кую дәрәжәсен) билгеләргә кирәк. Шулай ук вакытта кабернең озынлыгы да ким булмаска тиеш.

2 метр, киңлеге - 1 метр, тирәнлеге - 1,5 метрдан ким түгел. Барлык очракларда кабер төбенең өслеге билгесә грунт сулары басып торы дәрәжәсеннән 0,5 метрға югарырак булырга тиеш.

5.9. Җирлөү урыннары жәмәгать зиратын планлаштыру нигезендә бирелә. Җирлөү

урыннары арасындагы аерманың киңлеге 0,5 метрдан да ким була алмый.

5.10. Читән койма куйганда, зурлыгы бүленгән участокның норматив зурлыгына туры килергә тиеш. Койманың биеклеге 1,5 метрдан артмаска тиеш. Үлэт корылмаларының биеклеге артмаска тиеш

2,5 метр.

5.11. Зиратны планлаштыруны бозып күмү жайланмасы рөхсәт ителми, шул исәптән күмү урыннары арасында, юл читләрендә һәм санитар-яклау зонасы чикләрендә.

6. Ялгыз күмүләр

6.1. Ялгыз күмү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

6.2. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы авыл жирлегә территориясендә ялгыз күмү өчен бушлай бирелә торган жир кишәрлегенең күләме 2,0 м 1,0 х 2,2 м (озынлыгы, киңлеге, тирәнлегенә) тәшкил итә.

6.3. Ялгыз күмү урыны бирү турындагы гариза ире (хатыны), якин туганнары, башка туганнары яисә вафат булучының законлы вәкилләре тарафыннан тапшырыла, ә шундый затлар булмаганда, үлгән кешене (алга таба - мөрәжәгать итүче) күмүне үз өстенә алган башка затлар булмаганда, турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә, ирекле рәвештә кәгазь чыганакта тапшырыла.

6.4. Ялгыз күмү өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушып бирелә:

1) мөрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы документның күчермәсе (нигез кушымтасы белән);

2) мөрәжәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ, әгәр ялгыз күмү урыны бирү турындагы гариза белән мөрәжәгать итүче вәкиле мөрәжәгать итүчегә мөрәжәгать итсә, шулай ук мөрәжәгать итүче вәкиленең шәхесен таныклаучы документның күчермәсе (дәрәслек кушымтасы белән) мөрәжәгать итүче вәкиленә мөрәжәгать итсә;

3) үлем турындагы таныклыкның күчермәсен (нигез ташы кушымтасы белән);

4) кремация турында белешмә күчермәсе - көлле урнаны күмгәндә (чынын теркәп, төргәк өчен);

5) үлгән бала туган очракта үлгән баланың тууын дәүләт теркәве фактын раслый торган ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ.

6) шәхесе Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән срокларда билгеләнмәгән вафат булганны күмүгә эчке эшләр органнарының ризалыгын раслый торган документ.

7) мөрәжәгать итүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

6.5 Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) юкка чыгарыла торган зират күмү өчен ябык;

2) гаризаны карау өчен кирәкле документларның чын исемнәрен тапшырмау;

3) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозылган яисә дәрәслек булмаган мәгълүмат булу, ул аларның чынбарлыгында объектив рәвештә дәрәслекне раслауны кыенлаштыра.

6.6. Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган, баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, ялгыз күмү өчен урын бирүдән нигезле баш тарта.

6.7. Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта, вәкаләтле орган:

мөрәжәгать итүче белән берлектә зиратны күздә тотыла торган күмү урынының жир кишәрлеген бирү максатларында тикшерәләр;

ялгыз күмү өчен урын бирү турындагы карарны рәсмиләштерә;

күмү урынын күмүләрне теркәү кенәгәсендә теркәп бара.

6.8. Ялгыз күмү өчен урын бирү яисә ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту

турындагы карар мөрәжәгать итүче мөрәжәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

6.9. Ялгыз күмү өчен урын бирү яисә ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүчегә шәхсән кәгазь документ рәвешендә тапшырыла.

7. Туган җирлөләр

7.1. Туганнары җирләү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

7.2. Туганнары күмү урыннары ир белән хатынны, якын туганнарны һәм башка туганнарны күмү мөмкинлеген исәпкә алып бирелә.

7.3. Авыл җирлеге территориясендә тугандаш җирләү өчен бушлай бирелә торган җир кишәрлегенең күләме 2,0 м 2,5 м 2,2 м тәшкил итә (озынлыгы, киңлеге, тирәнлеге).

7.4. Туганнары җирләү өчен урын бирү турындагы гариза мөрәжәгать итүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә кәгазь чыганакта ирекле рәвештә тапшырыла.

7.5 Туганнары җирләү өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушып бирелә:

1) мөрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы документның күчермәсе (нигез кушымтасы белән);

2) мөрәжәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрән раслый торган документ, әгәр туганлы җирләү өчен урын бирү турындагы гариза белән мөрәжәгать итүче вәкиле мөрәжәгать итүчегә мөрәжәгать итсә, шулай ук мөрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы документның күчермәсе (дәрәслек кушымтасы белән - чагыштыру өчен);

3) үлем турындагы таныклыкның күчермәсен (нигез ташы кушымтасы белән);

4) кремация турында белешмә күчермәсе - көлле урнаны күмгәндә (чынын теркәп, төргәк өчен);

5) үлгән бала туган очракта үлгән баланың тууын дәүләт теркәве фактын раслый торган ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ.

6) мөрәжәгать итүченең шәхси мәгълүматларын эшкөртүгә ризалык.

7.6. Гаризаны карау, туганлы җирләү өчен урын бирү турында яисә туганлы җирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында карар кабул итү әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

8. Мактаулы күмүләр

8.1. Авыл җирлегенең җәмәгать зиратлары территориясендә үлүчеләрне күмү өчен Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә муниципаль районы, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Чабаксар авыл җирлеге алдындагы аерым казанышлары булган урыннар (зоналар) төзелергә мөмкин.

8.2. Мактаулы күмү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

8.3. Мактаулы күмү урыннарында түбәндәге категориядәге гражданның күмү гамәлгә ашырыла:

1) Советлар Союзы һәм Россия Федерациясе Геройлары;

2) Социалистик Хезмәт Геройлары;

3) Россия Федерациясе Хезмәт Геройлары;

4) Дан орденының тулы кавалерлары I, II һәм III дәрәжәдәге Дан орденнары белән бүләкләнгән;

5) Хезмәт Даны орденының тулы кавалерлары I, II һәм III дәрәжәдәге Хезмәт Даны орденнары белән бүләкләнгән;

6) Бөек Ватан сугышы ветераннары, махсус хәрби операциядә катнашучылар;

7) Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының мактаулы

гражданнары, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә;

8) Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасы үсешенә өлеш керткән предприятие, учреждение һәм оешмалар җитәкчеләре.

8.4. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә территориясендә мактаулы җирләнү өчен бушлай бирелә торган җир кишәрлегенен күләме 5,0 кв.м (2,0 м х 2,5 м) (2,2 м тирәнлек) тәшкил итә.

8.5. Мактаулы күмү өчен урын бирү турындагы гариза мөрәҗәгать итүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә кәгазь чыганакта ирекле рәвештә тапшырыла.

8.6. Мактаулы җирләнү өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушып бирелә:

1) мөрәҗәгать итүченең шәхесен таныкларчы документның күчермәсе (нигез кушымтасы белән);

2) мөрәҗәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ, әгәр мактаулы җирләнү өчен урын бирү турындагы гариза белән мөрәҗәгать итүче вәкиле мөрәҗәгать итүчегә мөрәҗәгать итсә, шулай ук мөрәҗәгать итүче вәкиленең шәхесен таныкларчы документ күчермәсе (дәреслек кушымтасы белән - чагыштыру өчен);

3) Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлегенә, Россия Федерациясенең алдында вафат булган Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә муниципаль районы, муниципаль берәмлек Чабаксар авыл җирлегенә казанлышларын раслый торган хезмәт (хезмәт) эшчәнлеген, таныклыкларның һәм бүләкләүләренен төп нөсхәләре) документлар (хезмәт кенәгәләре (булган очракта) яисә башка документлар);

4) үлем турындагы таныклыкның күчермәсен (нигез ташы кушымтасы белән);

5) кремация турында белешмә күчермәсе - көлле урнаны күмгәндә

(чынын төркөп, төргөк өчен);

6) мөрәҗәгать итүченең шәхси мәгълүматларын эшкөртүгә ризалык.

8.7. Гаризаны карау, мактаулы җирләнү өчен урын бирү турында яисә мактаулы күмү урыны бирүдән баш тарту турында карар кабул итү өлгенә Нигезләмәнен 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

9. Хәрби күмүләр

9.1. Авыл җирлегенен иҗтимагый зиратлары территориясендә хәрби күмүләр (хәрби участкалар) өчен аерымланган җир кишәрлекләре (зоналар) каралырга мөмкин.

9.2. Хәрби күмү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

9.3. 8-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән үлгән кешене күмү, үлгән кешенен ихтыяр белдерүен йә хатынының, якин туганнарының яисә башка туганнарының теләген исәпкә алып рәхсәт ителә.

9.4. Авыл җирлегенә территориясендә хәрби җирләнү өчен бушлай бирелә торган җир кишәрлегенен күләме 5,0 кв.м (2,0 м х 2,5 м) (2,2 м тирәнлек) тәшкил итә.

9.5. Хәрби күмү урыны бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә, ирекле рәвештә кәгазь чыганакта тапшырыла.

9.6. Хәрби җирләнүгә урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар өстәлеп бирелә:

1) мөрәҗәгать итүченең шәхесен таныкларчы документның күчермәсе (нигез кушымтасы белән);

2) мөрәҗәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ, әгәр хәрби җирләнү өчен урын бирү турындагы гариза белән мөрәҗәгать итүче вәкиле мөрәҗәгать итүчегә мөрәҗәгать итсә, шулай ук мөрәҗәгать итүченең шәхесен таныкларчы

- документның күчермәсе (дәрәслек кушымтасы белән - чагыштыру өчен);
- 3) үлем турындагы таныклыкның күчермәсен (нигез ташы кушымтасы белән);
 - 4) кремация турында белешмә күчермәсе - көллә урнаны күмгәндә (чынын теркәп, төргәк өчен);
 - 5) үлгән кешенең жәмәгать зиратының хәрби участогында жырләнәргә мөмкин затлар категориясенә каравын раслый торган документлар.
 - 6) мөрәжәгать итүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.
- 9.7. Гаризаны карау, мактаулы жырләү өчен урын бирү турында яисә мактаулы күмү урыны бирүдән баш тарту турында карар кабул итү өлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

10. Жырләү

10.1. Гамәлдәге кабергә күмү санитария нормаларын үтәп, буш урыннар булганда гамәлгә ашырыла. Күмгәндә табутлар арасындагы ара (табут белән урна арасындагы, урна белән урна арасындагы) вертикаль һәм горизонталь буенча кимендә 0,5 м булырга һәм жир катламы белән тутырылырга тиеш. Жир катламының калыңлыгы өске табутлардан алып өскә кадәр кимендә 1 метр булырга тиеш.

10.2. Жырләү бары тик минерализация чоры узгач кына башкарыла, ләкин соңгы күмү вакытыннан 15 елдан да иртәрәк түгел.

Кремациядән соң урнаны көл белән күмү соңгы күмү вакытыннан соң узган срокка бәйсез рәвештә башкарыла.

10.3. Авыл жирлегә территориясендә урнашкан зиратларда туганнар, мактаулы, хәрби күмүләр урынында жырләүгә рәхсәт бирү түләнүсез гамәлгә ашырыла.

10.4. Жырләүгә рәхсәт бирү турында гариза гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә ирекле рәвештә кәгазь чыганакта тапшырыла.

10.5. Жырләүгә рәхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушып бирелә:

- 1) күмү турында таныклык (күмү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган күмү урыны теркәлгән зат турында белешмәләрне күмү кенәгәсендә булуын билгели);

- 2) мөрәжәгать итүченең шәхесен таныкый торган документ күчермәсе (дәрәслек кушымтасы белән);

- 3) мөрәжәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ, әгәр жырләүгә рәхсәт бирү турындагы гариза белән мөрәжәгать итүче вәкиле мөрәжәгать итсә, шулай ук мөрәжәгать итүченең шәхесен таныкый торган документның күчермәсе (дәрәслек кушымтасы белән чагыштыру өчен);

- 4) үлем турындагы таныклыкның күчермәсен (нигез ташы кушымтасы белән);

- 5) үлгән бала туган очракта үлгән баланың тууын дәүләт теркәве фактын раслый торган ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ;

- 6) кремация турында белешмә күчермәсе - көллә урнаны күмгәндә (чынын теркәп, төргәк өчен);

- 7) үлгән кешенең исеменә күмү урыны теркәлгән зат белән туганлык бәйләнешен раслый торган документлар (яисә тиешле жырләнгән урында күмелгән килеш), йә аның өлеге урында үлгән кешене күмүгә язма ризалыгы;

- 8) мөрәжәгать итүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

Жырләү урыны теркәлгән зат вафат булган очракта

жырләүгә рәхсәт бирү турындагы гаризага шулай ук теркәлә:

- 1) үлгән кеше исеменә рәсмиләштерелгән күмү турында таныклык (күмү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган күмү урыны теркәлгән зат турында белешмәләрне күмүне теркәү кенәгәсендә булуын билгели);

2) күмү урыны теркөлгөн затның үлеме турында таныклык күчermәсен (кабер өчен чын нөсхә кушымтасы белән);

3) кремация турында белешмә күчermәсе - көлле урнаны күмгәндә (чынын теркөп, төргөк өчен).

10.6. Жирлөгүгә рөхсәт бирүдөн баш тарту өчен түбөндөгеләр нигез була:

1) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән ялгыз күмү күләменнән чыгып, табут күмү өчен таләп ителгән урында буш урын булмау;

2) юкка чыгарыла торган зират күмү өчен ябык;

3) гаризаны карау өчен кирәкле документларның чын исемнәрен тапшырмау;

4) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозылган яисә дәрәс булмаган мәгълүмат булу, ул аларның чынбарлыгында объектив рәвештә дәрәслекне раслауны кыенлаштыра;

5) кабергә көп күмүдән тыш (табутка табут күмгәндә) минерализация чоры төмамланмый;

6) аны күмүгә рөхсәт бирү турында гариза бирелгән очракта (вафат булчы исеменә рәсмиләштерелгән күмү урынын теркөү турында белешмәләр булмау (вафат булчы исеменә рәсмиләштерелгән күмү турында таныклык булмаганда).

10.7. Гаризаны карау, жирлөгү өчен урын бирү яисә күмү урынын бирүдөн баш тарту турында карар кабул итү әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән төртиптә вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

11. Мәрхүмнең мәетләрен (мәетләрен) аеру алга таба яңадан күмү өчен

11.1. Аларны күчереп күмү максатыннан күмгән мәетләргә эксгумацияләү санитария нормалары һәм кагыйдәләргә таләпләрен исәпкә алып башкарыла.

11.2. Авыл жирлегә территориясендә урнашкан зиратта вафат булган, вафат булган, жирләнгән мәетне (мәетне) алуга рөхсәт бирү түләүсез гамәлгә ашырыла.

11.3. Үлгән кешенең мәетләрен (көлен) алуга рөхсәт бирү турында гариза гариза мөрәжәгать итүче тарафыннан ихтыярий рәвештә кәгазьдә, турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә тапшырыла.

11.4. Үлгән кешенең мәетен (көлен) алуга рөхсәт бирү турындагы гаризага түбөндөгә документлар кушып бирелә:

1) күмү турында таныклык (күмү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган күмү урыны теркөлгән зат турында белешмәләргә күмү кенәгәсендә булуын билгели);

2) мөрәжәгать итүченең шәхесен таныкый торган документ күчermәсе (дәрәслек кушымтасы белән);

3) мөрәжәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ, әгәр үлгән кешенең калдыкларын (прахны) алу турындагы гариза белән алга таба яңадан күмү өчен мөрәжәгать итүче вәкиле мөрәжәгать итүченең вәкиле мөрәжәгать итсә, шулай ук мөрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы документның күчermәсе (нигез ташы кушымтасы белән) мөрәжәгать итсә;

4) чыгарылган мәетне (көлен) күчереп күмү урыны булуын раслый торган документ;

5) мөрәжәгать итүченең шәхси мәгълүматларын эшкөртүгә ризалык.

11.5. Үлгән кешенең мәетен (рухын) алырга рөхсәт бирүдөн баш тарту өчен түбөндөгеләр нигез була:

1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен тапшырмау;

2) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозылган яисә дәрәс булмаган мәгълүмат булу, ул аларның чынбарлыкта дәрәслеген тикшереп торуну объектив кыенлаштыра.

11.6. Үлгән кешенең мәетләрен (рухын) алырга рөхсәт бирүдөн баш тарту өчен

нигезләр булганда, вәкаләтле орган, баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, вафат булган мәетне (прахны) аерып алуға рәхсәт бирүдән мотивацияләнгән баш тартуны рәсмиләштерә.

11.7. Үлгән кешедән мәет калдыкларын (прахны) алуға рәхсәт бирүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта, вәкаләтле орган:

вафат булучының мәетләрен (мәетен) аерып алуға рәхсәт бирә;
күмүләрне теркәү китабына күчәрәп күмү турында тиешле язма кертүне гамәлгә ашыра (үлгәннең мәетләрен (көлен) алу башкарылган күмү урынында бер үк вакытта күмү турында язманы гамәлдән чыгару).

үлгәннең мәетен алу буенча чаралар оештыра.

11.8. Үлгән кешенең мәетләрен (көлен) алуға рәхсәт бирү яисә мәетне (прахны) алуға рәхсәт бирүдән баш тарту турындагы карар мәрәжәгать итүче мәрәжәгать иткән кенне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

11.9. Үлгән кешенең мәетләрен (көлен) алуға рәхсәт бирү турындагы яисә үлгән кешенең мәетләрен (көлен) алуға рәхсәт бирүдән баш тарту турындагы карар мәрәжәгать итүчегә шәхсән кәгазь документ рәвешендә тапшырыла.

11.10. Үлгән кешенең мәетен (мәетен) алу эшләре санитария кагыйдәләрен үтәп башкарылырга тиеш.

Үлгән кешенең калдыкларын (прахны) аерып алу эшләре тәмамлангач, ике нөсхәдә үлгән кешенең мәетләрен (мәетен) алу турында акт төзелә, анда үлгәннең мәетен чыгару буенча эш урыны, датасы һәм тәмамлану вакыты, аның исеменә күмү урыны теркәлгән затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы - булган очракта) күрсәтелә.

Үлгән кешенең мәетләрен (мәетен) алу турындагы актның беренче нөсхәсе вәкаләтле органда саклана, актның икенче нөсхәсе күмү урыны теркәлгән затка имза астында бирелә.

11.11. Жирләү урынында бер генә үлгән кешенең мәете (мәете) жирләнгән очракта, күмү турында таныклык алына.

12. Жирләүләрне теркәү (яңадан теркәү)

12.1. Авыл жирлегә территориясендә урнашкан жәмәгать зираты территориясендә житештерелгән һәр күмү вәкаләтле орган тарафыннан күмүләрне теркәү кенәгәсендә теркәлә.

12.2. Жирләү урынын теркәү, күмү урыны теркәлгән затның вафат булган очракта, вәкаләтле орган тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм мәрәжәгать итү характерында була.

Жирләү урыннарын яңадан теркәгән өчен түләү алынмый.

12.3. Күмү урынын яңадан теркәү турындагы гариза мәрәжәгать итүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мәрәжәгать иткәндә кәгазь чыганакта ирекле рәвештә тапшырыла.

12.4. Жирләү урынын яңадан теркәү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушып бирелә:

1) күмү турында таныклык (махсуслаштырылган хезмәтне күмү турында таныклык булмаган очракта, исеменә күмү урыны теркәлгән зат турында белешмәләренә күмү кенәгәсендә булуын билгели);

2) мәрәжәгать итүченең шәхесен таныкмый торган документ күчәрмәсе (дәрәслек кушымтасы белән);

3) мәрәжәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ, әгәр күмү урынын яңадан теркәү турындагы гариза белән мәрәжәгать итүче вәкиле мәрәжәгать итүчегә мәрәжәгать итсә, шулай ук мәрәжәгать итүченең шәхесен раслаучы документның күчәрмәсе (дәрәслек кушымтасы белән чагыштыру өчен);

4) күмү урынын яңадан теркәүне гамәлгә ашыра торган затның шәхесен раслаучы документның күчәрмәсе (нигез кушымтасы белән);

5) күмү урынын яңадан теркәүне гамәлгә ашыра торган зат вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ, шулай ук исеменә күмү урынын яңадан теркәү башкарыла торган зат вәкиленең шәхесен таныклы торган документ күчермәсе (чынбарлыгын чагыштыру өчен кушып);

6) күмү урыны теркәлгән затның үлеме турында таныклык яисә аның нотариаль таныкланган күчермәсе (исеменә күмү урыны теркәлгән затның вафат булуы очрагында);

7) күмү урыны теркәлгән затның исеменә теркәлгән затның туганлык бәйләнешен раслый торган документлар исеменә күмү урыны теркәлә йә тиешле жирләнү урыны теркәлә торган зат белән яисә әлеге документларның нотариаль таныкланган күчермәләре.

12.5. Жирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен бирмәү;

2) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозылган яисә дәрәс булмаган мәгълүмат булу, ул аларның дәрәслеген объектив рәвештә расларга кыен;

3) күмү урынын теркәү турында, исеменә күмү урынын яңадан теркәү башкарылган гариза бирелгән очракта (күмү турында таныклык булмаганда) мөрхүм исеменә күмүне теркәү китабында белешмәләр булмау.

12.6. Жирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, күмү урынын яңадан теркәүдән нигезле баш тарта.

12.7. Күмү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта, вәкаләтле орган:

күмү урынын яңадан теркәү турындагы карарны рәсмиләштерә;

тиешле язманы күмүләргә теркәү китабына кертә.

12.8. Жирләү урынын яңадан теркәү яисә күмү урынын яңадан теркәүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүче мөрәжәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

12.9. Жирләү урынын яңадан теркәү турындагы яисә күмү урынын яңадан теркәүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүчегә шәхсән кәгазь чыганактагы документ рәвешендә тапшырыла.

12.10. Жирләү урыны кабат теркәлгән затка вәкаләтле орган күмү турында таныклык бирә.

13. Жирләүләр турында таныклыкларны рәсмиләштерү

13.1. Жирләү көнөндә вәкаләтле орган тарафыннан тиешле жирләү турында таныклык тезелә һәм бирелә.

13.2. Жирләүләр турында, шул исәптән әлеге Нигезләмә кабул ителгәнчегә кадәр башкарылган таныклыкларны рәсмиләштерү вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә гамәлгә ашырыла.

13.3. Жирләү турындагы таныклыкта түбәндәгеләр күрсәтелә:

жирләү булдырылган территориядәге ижтимагый зиратның исеме;

зиратның урнашу урыны (адресы);

жирләү төре (ялгыз, туганлык, дин тоту, мактаулы, хәрби);

күмү үлчәме;

зиратта күмү урыны (квартал номеры һәм күмү участогы);

күмү теркәлгән затның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы - булган очракта).

13.4. Әлеге Нигезләмә кабул ителгәнгә кадәр башкарылган жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерү хакында гариза мөрәжәгать итүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәжәгать иткәндә, ирәкле рәвештә кәгазьдә тапшырыла.

13.5. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерү турындагы гаризага түбәндәгә

документлар кушып бирелә:

1) мөрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы документның күчермәсе (нигез кушымтасы белән);

2) мөрәжәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрән раслый торган документ, әгәр күмү турында таныклыкны рәсмиләштерү турындагы гариза белән мөрәжәгать итүче вәкиле мөрәжәгать итсә, шулай ук мөрәжәгать итүче вәкиленең шәхесен таныклаучы документның күчермәсе (нигез кушымтасы белән чагыштыру өчен);

3) тиешле урында күмелгән үлгән кешегә карата вафат булу турында таныклык күчермәсен (кабер өчен чын нөсхә кушымтасы белән);

4) үлгән кешегә карата кремация турында белешмә күчермәсе, тиешле урында күмелгән көлле урна (кабер өчен чын нөсхә кушымтасы белән);

5) тиешле урында күмелгән үлгән кеше белән тугандаш мөнәсәбәтләрне раслый торган документлар яисә әлеге документларның нотариаль таныкланган күчермәләре.

Күмү кенәгәсендә исеменә күмү урыны теркәлгән зат турында белешмәләр булса, бу затка күмү турында таныклык әлеге пунктның 3 - 5 бүлекләрендә күрсәтелгән документларны тапшырмыйча рәсмиләштерелә.

13.6. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен бирмәү;

2) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозылган яисә дәрәс булмаган мәгълүмат булу, ул аларның дәрәслеген объектив рәвештә расларга кыен;

3) элек башка затка юкка чыгарылган урынга жирләү турында таныклык бирү;

4) күмелгән жирләрне теркәү кенәгәсендә белешмәләр булмау.

13.7. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган, баш тартуның сәбәпләрән күрсәтеп, күмү турында таныклыкны рәсмиләштерүдә нигезле баш тартуны рәсмиләштерә.

13.8. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта, вәкаләтле орган күмү турында таныклыкны рәсмиләштерә һәм бирә.

13.9. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерү яисә күмү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүче мөрәжәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

13.10. Жирләү турында таныклыкны рәсмиләштерү яисә күмү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүчегә шәхсән кәгазь чыганакта документ рәвешендә тапшырыла.

14. Зиратларны карап тоту һәм карап тоту кагыйдәләре

14.1. Ижтимагый зиратларны тоту вәкаләтле орган тарафыннан «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә конкурс процедуралары (шартнамәләр) нигезендә хужалык итүче субъектлар (юридик затлар, шәхси эшкүарлар) белән контрактлар (шартнамәләр) тәзү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Ижтимагый зиратларны карап тоту буенча подряд эшләре жирләү билгеләнешендәге объектларны агымдагы ремонтлауны, капитал ремонтлауны, дәүләт саклавындагы каберләрне һәм һәйкәлләрне карап тотуны, әгәр күмү бюджет акчалары исәбеннән башкарылган булса, зират территориясен жыештырганда һәм чүп-чар чыгарганда;

14.2. Жирләү өчен җаваплы гражданны күмү урыннары территорияләрендә чисталыкны һәм тәртипне тәэмин итәргә, билгеләнгән урыннарда чүп-чар складларга, күмү участокларында тере киртәләрен һәм чөчөкле утыртмаларны карарга, кабер корылмаларын (киртәләрен) вакытында ремонтларга, кабер калкулыкларын тәртипкә

китерергә, һәйкәлләрне һәм коймаларны урнаштырырга, яңадан төзергә һәм аларны төшерергә бурычлы.

14.3. Күмү билгеләнешендәге объектлар территориясе буенча табутларны (вафат булганнарның гәүдәләрен) ташу һәм күчерү өчен катафалка-арбалар, катафалка-сани, катафалка-носилкалар, ә урналарны күчерү өчен катафалка-носилкалар булырга тиеш.

14.4. Авыл җирлеге территориясендә урнашкан зиратларда бердәм эш режимы билгеләнә.

Үлгәннәрне күмү тәүлекнең якты вакытында башкарыла.

14.5. Жәмәгать зираты территориясендә килүчеләр тынлык һәм тәртип сакларга тиеш.

14.6. Жәмәгать зираты территориясендә килүчеләргә тыела:

1) сәяси, идеологик, раса, милли яисә дини нәфрәт мотивлары буенча йә нинди дә булса социаль төркемгә карата нәфрәт яисә дошманлык мотивлары буенча һәйкәлләргә, күмү урыннарына яисә күмү билгеләнешендәге объектларга тиешле эчтәлектәге язмалар яисә рәсемнәр төшерергә;

2) жәмәгать зираты территориясен чүпләргә;

3) агачларны һәм куакларны кисүне башкарырга;

4) этләр йөртергә, йорт хайваннарын көтәргә, кош-корт тотарга;

5) учаклар кабызырга;

6) ком, балчык табарга, дерн кисәргә;

7) яшел утыртмаларны бозарга;

8) исерткеч эчемлекләр эчәргә һәм айнык булмаган хәлдә;

9) грунт казырга, төзелеш һәм башка материаллар запасларын калдырырга;

10) чүп-чар, сүтелгән иске кабер ташлары (кабер ташлары), әлеге максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда коймалар салырга;

11) үз белдеге белән кабер казырга һәм күмү эшләрен башкарырга;

12) ябылганнан соң зират территориясендә булырга.

14.7. Зиратларга массакүләм килү белән бәйле бәйрәмнәр вакытында вәкаләтле орган тарафыннан эш һәм зиратларга бару өчен махсус режимнар кертелергә мөмкин.

15. Бәхәсләрне хәл итү тәртибе

Әлеге Нигезләмәне гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә барлыкка килә торган бәхәсләр судтан тыш һәм суд тәртибендә хәл ителә.

16. Тармакта законнарны бозган өчен җаваплылык күмү һәм күмү эше

Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә гамәлдәге законнар нигезләмәләрен бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

Кушымта
Татарстан Республикасы Яңа
Чишмә муниципаль районы
Чабаксар авыл җирлеге
башкарма комитеты карары
белән расланган Нигезләмәгә
2024 елның 28 маеннан №11

Исемлек
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл җирлеге
территориясендә урнашкан зиратлар

№ п/п	Жәмәгать зираты исеме	Жәмәгать зиратының урнашу урыны (адресы)
1	Православие зираты	Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Яңа Чишмә авылы Чуваш чебоксаркасы Чебоксар уртак предприятиесе (кадастр номеры)): 16:31:110801:38; 16:31:110801:53)
2	Православие зираты	Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Чебоксар уртак предприятиесенең Рус Чебоксарка авылы (кадастр номеры: 16:31:110201:61)
3	Православие зираты	Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Чебоксар уртак предприятиесенең яңа авылы (кадастр номеры: 16:31:110605:64)
4	Православие зираты	Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Чебоксар уртак предприятиесенең Покровка Бистәсе (кадастр номеры: 16:31:110601:60)
5	Мөселман зираты	Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Чебоксар уртак предприятиесенең Татар Алкино Бистәсе (кадастр номеры: 16:31:110801:50)

Таләпләр

мәет жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына, хатынына, якин туганнарына, башка туганнарына, үз өстенә бурыч алган законлы вәкилгә яисә башка затка
Үлгән кешене күмүне тормышка ашыру

№ п/п	Гарантияләнгән жирләү хезмәтләре исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтнең исеме	Гарантияләнгән жирләү хезмәтләре исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына таләпләр
1	Жирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү	ЗАГС органнарында үлем таныклығын рәсмиләштерү
2	Каберне һәм жирләү өчен кирәкле башка әйберләрне бирү һәм китерү	<p>1. Транспорт чарасы белән тәзмин итү һәм китерү (йөкләү-бушату эшләрен кертәп һәм турыдан – туры үлгән кешенең (алга таба үлгән кешенең) гәүдәсе (калдыклары)булган урынга күчерү): 1) завод шартларында сыйфатлы агачтан эшләнгән агач табут; 2) жирләү өчен кирәкле башка әйберләр: 80 x 200 зурлыктагы 1 япма; мендәр – 40 x 40 см зурлыктагы 1 кисәк; 3) жирләү ритуаль теркәлү билгесе.</p> <p>2. Каберне тышлау, жирләү өчен кирәкле башка әйберләр күренеп торган кимчелекләргә (тишекләр, тишекләр, кисәкләр)ия булырга тиеш түгел</p>
3	Үлгән кешенең гәүдәсен (мәетен) зиратка (крематорийга) ташу	<p>1. Үлгән кеше белән табутны алып чыгып, аны махсус транспорт чарасы тукталышына кадәр күчерү катафалка-арбаларда, катафалка-йөкле, катафалка-саналарда башкарыла (елның вакытына карап).</p> <p>2. Үлгән кеше белән табутны жирләү урынына (кремация) махсус транспорт чарасы белән ташыйлар. Үлгән кеше белән табут өчен транспортның башка төрен кулланырга рөхсәт ителә, азык-төлек чимал һәм азык-төлек ташу өчен кулланылган автотранспорттан тыш. Үлгән кеше белән табутны ташу вакытында шофер тизлек режимын үтәргә, кискен тормозлаудан качарга тиеш. Ташу вакытында табутка зыян килмәскә тиеш.</p> <p>3. Каберне үлгән кеше белән күмү урынына (кремация) күчерү катафалка-арбаларда, катафалка-йөкле,</p>

		<p>катафалка-саналарда (елның вакытына карап) башкарыла.</p> <p>4. Үлгән кеше белән табутны ташыганнан соң һәм күмгәннән соң, транспорт мәҗбүри рәвештә кулланырга рөхсәт ителгән дезинфекция чаралары белән жыештырылырга һәм эшкәртелергә тиеш</p>
4	<p>Жирләү (кремация һәм аннан соң көл урнасы бирү)</p>	<p>1. Жирләү вакытына гаризада күрсәтелгән урында үлгән кеше белән табутны (жәсәд урнасын) күмү өчен каберлек булу тәэмин ителергә тиеш.</p> <p>2. Жирләү өчен каберне казу кул яки механик ысул белән башкарыла.</p> <p>Кабер белән күмгәндә кабернең озынлыгы 2 метрдан да ким булмаска тиеш, киңлеге 1 метр, тирәнлеге 1,5 метр, жир өслегеннән табут капкачына кадәр ара 1 метр.</p> <p>Урнаны жиргә күмгәндә кабернең озынлыгы 1 метр, киңлеге 1 метр, жир өслегеннән көл урнасына кадәр ара 1 метр булырга тиеш.</p> <p>3. Үлгәннәрне траншея тибындагы кабергә күмү рөхсәт ителми.</p> <p>4. Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда шөхесләре Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгәннәрне кремацияләү рөхсәт ителми.</p> <p>5. Жирләү буенча хезмәтләр комплексы күрсәтү (күмелгән урнаны күмү):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) кабер капкасын ябу (кабер белән күмелгәндә генә); 2) табутны (тузанлы урнаны) кабергә төшерү; 3) кабер өстенә калкулык урнаштыру белән каберне күмү; 4) каберенә ритуаль теркәү билгесе урнаштыру (үлгән кешенең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (соңгысы булганда); аның туган һәм үлгән көннәре (шундый мәгълүмат булганда), жирләүнең теркәү номеры). <p>6. Кремация буенча хезмәтләр күрсәтү (шөхесләре Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән вакытта эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгәннәрдән тыш) гаризаны рәсмиләштергәндә күрсәтелергә тиеш.</p> <p>Тузан салынган урна һәм кремация турында белешмә кремациядән соң 24 сәгатьтән соң бирелә.</p> <p>Урнаны тузан белән жирләү бары тик жиргә генә башкарыла.</p> <p>7. Жирләүне гамәлгә ашырганда:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) күрше жирләү урыннарына кадәр ара 0,5 метрдан ким түгел; 2) күрше каберлекләрнең (коймаларның, һәйкәлләрнең, кабер плитәләренең) саклануы

Яңа Чишмә муниципаль
районы Чабаксар авыл
жирлеген башкарма комитеты
карашына 3 нче кушыпта
Татарстан Республикасы
2024 елның 28 маеннан №11

Таләп

ире, якин туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган
очракта жирләү буенча хезмәтләренәң гарантияләнгән исемлеге нигезендә түләүсез
нигездә күрсәтелә торган хезмәтләренәң сыйфатына
яки аларны жирләү мөмкин булмаганда, шулай ук жирләү бурычын үз өстенә алган башка
кешеләр һәм шәхесләре билгеләнмәгән үлгәннәр булмаганда

№ п/п	Гарантияләнгән жирләү хезмәтләре исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтнең исеме	Гарантияләнгән жирләү хезмәтләре исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләренәң сыйфатына таләпләр
1	Жирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү	ЗАГС органнарында үлем турында таныклык рәсмиләштерү
2	Тән киеме	Үлгән кешенең киеме махсус киёмне үз өченә ала киём һәм аяк киеме
3	Каберне һәм жирләү өчен кирәкле башка әйберләренәң бирү һәм китерү	1. Транспорт чарасы белән тәэмин итү һәм китерү (йөкләү- бушату эшләрен кертәп һәм турыдан – туры үлгән кешенең (алга таба үлгән кешенең) гәүдәсе (калдыклары)булган урынга күчерү): 1) завод шартларында сыйфатлы агачтан эшләнгән агач табут; 2) жирләү өчен кирәкле башка әйберләр: 80 x 200 зурлыктагы 1 япма; мендәр – 40 x 40 см зурлыктагы 1 кисәк, аяк киеме; 3) жирләү ритуаль теркәлү билгесе. 2. Каберне тышлау, жирләү өчен кирәкле башка әйберләр, үлгәннәрне киендерү өчен киёмнәрдә күрәнгән кимчелекләр (тишекләр, тишекләр, кисәкләр)булырга тиеш түгел
4	Үлгән кешенең гәүдәсен (мәетен) зиратка (крематорийга) ташу	1. Үлгән кеше белән табутны алып чыгып, аны махсус транспорт чарасы тукталышына кадәр күчерү катафалка- арбаларда, катафалка-йөкле, катафалка-саналарда башкарыла (елның вакытына карап). 2. Үлгән кеше белән табутны жирләү урынына (кремация) махсус транспорт чарасы белән ташыйлар. Үлгән кеше белән табут өчен транспортның башка төрен кулланырга рәхсәт ителә, азык-төлек чимал һәм азык-төлек ташу өчен кулланылган автотранспорттан тыш.

		<p>Үлгән кеше белән табутны ташу вакытында шофер тизлек режимын үтәргә, кискен тормозлаудан качарга тиеш. Ташу вакытында табутка зыян килмәскә тиеш.</p> <p>3. Каберне үлгән кеше белән күмү урынына (кремация) күчерү катафалка-арбаларда, катафалка-йөкле, катафалка-саналарда (елның вакытына карап) башкарыла.</p> <p>4. Үлгән кеше белән табутны ташыганның соң һәм күмгәннән соң, транспорт мәжбүри рәвештә кулланырга рөхсәт ителгән дезинфекция чаралары белән җыештырылырга һәм эшкәртелергә тиеш</p>
5	Жирләү (кремация һәм аннан соң көл урнасы бирү)	<p>1. Жирләү вакытына гаризада күрсәтелгән урында үлгән кеше белән табутны (жәсәд урнасын) күмү өчен каберлек булу тәэмин ителергә тиеш.</p> <p>2. Жирләү өчен каберне казу кул яки механик ысул белән башкарыла.</p> <p>Кабер белән күмгәндә кабернең озынлыгы 2 метрдан да ким булмаска тиеш, киңлеге 1 метр, тирәнлеге 1,5 метр, жир өслегеннән табут капкачына кадәр ара 1 метр.</p> <p>Урнаны жиргә күмгәндә кабернең озынлыгы 1 метр, киңлеге 1 метр, жир өслегеннән көл урнасына кадәр ара 1 метр булырга тиеш.</p> <p>3. Үлгәннәрне траншея тибындагы кабергә күмү рөхсәт ителми.</p> <p>4. Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда шәхесләре Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгәннәрне кремацияләү рөхсәт ителми.</p> <p>5. Жирләү буенча хезмәтләр комплексы күрсәтү (күмелгән урнаны күмү):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) кабер капкасын ябу (кабер белән күмелгәндә генә); 2) табутны (тузанлы урнаны) кабергә төшерү; 3) кабер өстенә калкулык урнаштыру белән каберне күмү; 4) каберенә ритуаль теркәү билгесе урнаштыру (үлгән кешенең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (соңгысы булганда); аның туган һәм үлгән көннәре (шундый мәгълүмат булганда), жирләүнең теркәү номеры). <p>6. Кремация буенча хезмәтләр күрсәтү (шәхесләре Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән вакытта эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгәннәрдән тыш) гаризаны рәсмиләштергәндә күрсәтелергә тиеш. Тузан салынган урна һәм кремация турында белешмә кремациядән соң 24 сәгатътән соң бирелә. Урнаны тузан белән жирләү бары тик жиргә генә башкарыла.</p> <p>7. Жирләүне гамәлгә ашырганда:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) күрше жирләү урыннарына кадәр ара 0,5 метрдан ким түгел; 2) күрше каберлекләрнең (коймаларның, һәйкәлләрнең, кабер плитәләренең) саклануы